

1. Overal dreiging...

December is de maand van de cadeautjes. En misschien heb je het weleens meegemaakt, dat je een cadeautje kreeg – je pakte het uit, en je keek stomverbaasd om je heen! 'Hè? Wie wist dat ik dit zo graag wilde? Ik dacht dat het echt nergens te krijgen zou zijn!' Je had het idee dat niemand iets kon weten van deze stille wens. Totdat er iemand zei: 'Je hebt het weleens uit je mond laten vallen, en dat heb ik onthouden. Ik ben overal gaan zoeken op internet, het heeft heel veel moeite gekost, maar ik heb het gevonden!'

Zo'n soort situatie moet het wel geweest zijn, waarover we net gelezen hebben uit 2 Samuël 23. Ook David staat stomverbaasd, als hij een cadeau krijgt dat hij nooit had verwacht.



De bron van Bethlehem zoals die er nu uitziet: onder de deksels bevindt zich het

Wat is er aan de hand? David gaat door een heel moeilijke periode in zijn leven. Koning Saul is helemaal bezeten van haat tegen David. Hij wil maar één ding: David moet dood! Want David is voor hem dé grote bedreiging. Koning Saul weet dat de mensen David op handen dragen. Toen David reus Goliath gedood had, zongen overal de vrouwen in koor: 'Saul heeft zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden!' Vanaf die tijd giert de jaloersheid door Saul heen. David kan geen goed meer doen. En dus is David gevlucht. Hij heeft zich verborgen in een grot, de spelonk van Adullam, niet zover bij de plaats vandaan waar hij tegen Goliath gevochten heeft. En als hij daar in die grot verblijft, komen er mensen naar hem toe. Je kunt het lezen in 1 Samuël 22. Daar staat dit, in vers 1 en 2: 'Toen ging David daarvandaan en hij ontkwam naar de grot van Adullam. Zijn broers en het hele huis van zijn vader hoorden dit en zij kwamen daar bij hem. Ook voegde ieder zich bij hem die in nood verkeerde, ieder die een schuldeiser had en ieder die verbitterd van gemoed was, en hij werd hun leider, zodat er ongeveer vierhonderd mannen bij hem waren.'

Je ziet het voor je: het zijn de losers, daar in Adullam. De mensen die geen raad meer weten. De mensen die op de vlucht zijn. Zij vinden onderdak, daar in die spelonk. En de familie van David, ook die moet vluchten voor koning Saul. Ook zij zijn niet meer veilig.

Maar koning Saul is niet de enige dreiging. Er zijn ook nog de Filistijnen, zij zijn de oude aartsvijanden van Israël. Reus Goliath was een Filistijn, dus je begrijpt: ook zij zijn bepaald geen vrienden van David. En de spelonk van Adullam bevindt zich in feite ook nog in het grensgebied tussen Israël en het land van de Filistijnen.

Dát is de situatie. Van twee kanten wordt David bedreigd: van de kant van koning Saul in het oosten, en van de kant van de Filistijnen in het westen. En ja, hij heeft dan wel 400 mensen bij zich, maar kan hij echt op die mensen rekenen? Een samenraapsel van mensen die ook op de vlucht zijn? Bovendien:

hij moet voor die 400 mensen ook nog eens zorgen! Waar haalt hij het eten vandaan om al die monden te vullen? En vooral: waar halen ze steeds weer vers water vandaan? Water is in het Midden-Oosten overal schaars. Het is altijd spannend of je genoeg water hebt. En David moet zorgen voor 400 mensen! Onderschat het niet! Voor David is dit echt een ongelooflijk moeilijke tijd, vol hoofdpijndossiers...

2. Een terloopse opmerking met grote gevolgen

En dan, op een dag in de tijd van de oogst, dat is de zomerperiode, het is dus heet, het is snikheet – op zo'n dag heeft David dorst. Juist in zo'n warme periode, als je des te meer behoefte hebt aan water, is er juist minder water te vinden.

Terwijl David staat te piekeren hoe het allemaal moet, denkt hij terug aan zijn jeugd, aan zijn kindertijd in Bethlehem. Wat was het een onbezorgde tijd, toen hij nog niet tot koning gezalfd was, toen hij nog zorgde voor de schapen van zijn vader, toen hij nog gewoon naar de bron kon lopen, de bron in Bethlehem, vlakbij de poort. Nu, in Adullam, met al die problemen, lijkt dat een soort droomwereld, met dat heerlijke, frisse water. En het ontglipt hem voordat hij er erg in heeft: 'Wie geeft mij water te drinken uit de bron van Bethlehem, die bij de poort ligt?' Het is een soort verzuchting, een diep verlangen, natuurlijk niet bedoeld als een echt verzoek. Zeker niet omdat precies in die tijd het Filistijnse leger is neergestreken in het Dal van Refaïm, dat ligt tussen de spelonk van Adullam en Bethlehem. Je kunt dus vanuit Adullam helemaal niet in Bethlehem komen, of je moet dwars door de Filistijnse linies breken. Het is dus een soort nostalgisch verlangen: wat was dat toch heerlijk, dat water uit de bron van Bethlehem.

3. Levend water: symbool van genade

Even een kleine toelichting. In het Midden-Oosten kun je op verschillende manieren aan water komen. Ten eerste kun je een put graven. Je moet dan meters de grond in, dat kost heel veel moeite. Maar het kan. Ten tweede kun je een opvangbak maken, waar het regenwater naartoe stroomt. Je noemt zo'n bak een cisterne. Ook dat kost heel veel moeite en energie, om niet alleen de cisterne te maken, maar ook de kanaaltjes aan te leggen waardoor het regenwater naar die bak toestroomt. En ten derde is er dan levend water, stromend water. Dat kan een rivier zijn, een beek of een bron. Voor dat water hoef je niets te doen, het wordt je zomaar gegeven. Je krijgt het in de schoot geworpen. En daarom is levend water in de Bijbel een symbool van genade. Je hoeft geen put te graven, je hoeft geen bak aan te leggen, geen cisterne, je krijgt het gewoon. Daarom staat er ook in Openbaring 22: 17: 'En de Geest en de bruid zeggen: Kom! En laat hij die het hoort, zeggen: Kom! En laat hij die dorst heeft, komen; en laat hij die wil, het water des levens nemen, voor niets.' Het 'water des levens', dat is levend water, stromend water, water dat ook leven gééft, eeuwig leven. Je krijgt het 'voor niets', het is genade, puur en alleen genade.

En over levend water gaat het ook hier, als David het verzucht: 'Wie zal mij water te drinken geven uit de bron van Bethlehem? Heerlijk, fris bronwater, levend water?'

4. Een diep verlangen, in de meesten van ons

Weet je, ik zat na te denken over die verzuchting van David, dat diepe verlangen, en ik dacht: die verzuchting staat in feite symbool voor een diep verlangen – misschien wel in ons allemaal. In een leven vol moeite, vol inspanning, vol stress, verlang je zo naar de verfrissing van je ziel. Je verlangt naar rust, dat al die zorgen nou eens even weg zijn, dat je kunt ademhalen, dat er echte vrede neerdaalt in je hart. En is dit eigenlijk niet waar breder in de samenleving zoveel behoefte aan is: zingeving, dat je leven echt betekenis heeft, dat je echt van waarde bent voor anderen, dat je liefde ontvangt en dat je liefde geeft? Vorige week liet ik een filmpje zien van die jongen in Amsterdam die via Instagram een

Alpha-cursus had gevonden van de studentenvereniging NSA en die zei: 'Ik merk dat ik naar houvast zoek. En sinds ik dat heb gevonden bij Jezus, wil ik niet meer zonder.'

Er is in ieder mensenleven een diep verlangen, een hunkering. Je kunt ook zeggen: ieder mens heeft dorst, dorst naar echte vervulling, levensvervulling, liefde, aanvaarding, vrede, rust. En uiteindelijk is dat een schreeuw naar God: 'Als een hert dat verlangt naar water, zo verlangt mijn ziel naar U, o Heer.'

David laat het zich ontglippen: 'Wie geeft mij water te drinken uit de bron van Bethlehem, die bij de poort ligt?' Maar het lijkt ijdele hoop, het is totaal onrealistisch, want het Filistijnse leger ligt in de weg.

5. Een heilig geschenk

En toch, tóch gebeurt het. Iemand hoort wat hij zegt, en hij roept twee andere vrienden bij zich. Ze hebben geheim overleg, en dan gaan ze op pad. Abisai is de leider van de drie. En het ongelooflijke gebeurt. Ze weten inderdaad door de Filistijnse linies heen te breken. Ze komen aan in Bethlehem. En geloof maar dat ze met heel veel genoegens dat water uit die bron geschept hebben. 'Zo zeg, wat zal David opkijken!' Ze kijken elkaar aan met een glinstering in hun ogen. En daar gaan ze weer, terug naar Adullam, voor de tweede keer dwars door het Filistijnse bezette gebied heen. Alle drie beseffen ze heel goed: één geluidje teveel, en ze worden gesnapt. Dat kost hun de kop, zonder enige twijfel. Het is levensgevaarlijk. Maar het lukt! Het lukt helemaal! En daar staan ze dan, bezweet, doodmoe van de inspanning en de stress, maar alledrie met een brede glimlach op hun gezicht: 'Kijk eens, David, hier vroeg je toch om? Dit is water uit de bron van Bethlehem.'

David kijkt hun aan, en hij weet niet wat hij meemaakt. Hij hapt naar adem... 'Wát?! Hebben jullie die woorden van mij serieus opgepakt?! Zijn jullie écht gegaan?!' Ik weet het niet, maar ik kan me zomaar voorstellen dat David een dikke keel kreeg, dat hij niet meer kon praten en dat de tranen van ontroering over zijn wangen liepen. 'Hebben jullie dit voor mij over gehad?!'

Weet je, mensen vallen vaak tegen. Dat is misschien ook jouw ervaring. Maar mensen kunnen ook meevallen. Mensen kunnen ook liefde laten zien op een manier die je nooit had verwacht en die je voor onmogelijk had gehouden. En als dat in jouw leven een keer gebeurt, vergeet het dan niet, maar blijf het vasthouden, ook al kunnen misschien diezelfde mensen op een ander moment tegenvallen. Schrijf het maar op, zoals ook dit voorval opgeschreven is.

En zélf, zélf al zouden álle mensen in je omgeving tegenvallen, er is er Eén die nooit tegenvalt. Echt nooit. Dat is Jezus Christus. David had zijn helden, maar Jezus is de grote Held. Vandaag hebben we gevierd dat Hij door de vijandelijke linies gebroken is om voor ons levend water te halen, water om onze diepste dorst te lessen, onze dorst naar liefde, aanvaarding, blijdschap, vreugde, vrede. Hij wist dat het levensgevaarlijk voor Hem was om voor ons dat levende water te gaan putten. Sterker nog: Hij wist dat het Hem Zijn leven zou gaan kosten. Hij zou niet levend door de vijandelijke linies heen komen. En toch deed Hij het. Hij had het over voor jou, voor mij. Hij gaf Zichzelf, heel bewust, omdat Hij ons dat levende water zó gunt.

Je vraagt je af: hoe kan Hij ons dat levende water dan geven, als Hij is omgekomen in het vijandelijke kamp? Hoe kan Hij dan onze dorst lessen? Dat kan ook niet! En toch kan het wel. Want wat niet mogelijk was, is toch gebeurd: Hij is opgestaan! Hij heeft de dood overwonnen! Hij heeft de vijand overwonnen!

Vandaag gaf Hij ons brood en wijn, de tekenen die laten zien dat Hij Zijn leven voor ons over had. En als Hij je dat levende water geeft, dan beseft je: 'Dit is heilig, dit is van God.' David durfde het niet te drinken. Hij goot het water uit als een offer voor de HERE en hij zei: 'Er is bij mij geen sprake van, HERE, dat ik dit zal doen! Zou ik het bloed van de mannen drinken die er met gevaar voor hun leven opuit gegaan zijn?' Dat water had hun het leven kunnen kosten, ze hebben er hun bloed voor overgehad. Onvoorstelbaar...

En Jezus? Hij heeft daadwerkelijk Zijn bloed gegeven om ons levend water te kunnen aanbieden. Het is heilig water, het is heilig bloed.

Voel je het mee? Ik kan me zó voorstellen dat David dat water niet wilde drinken, maar het als een offer aan God gaf. Dat water voelde zó heilig. En als dat water voor David al voelde als heilig, terwijl die drie mannen in leven waren gebleven, hoeveel te meer is dan het water dat Jezus geeft heilig! Hoeveel te meer is dan Zijn bloed heilig! Het bloed, dat wij vandaag symbolisch hebben gedronken toen we de wijn proefden...

6. Jezus: hemels Brood, Bron van levend water

Ik vind deze geschiedenis uit 2 Samuël 23 heel symbolisch. Bethlehem, die naam betekent 'Broodhuis.' Daar werd Jezus geboren. Hij die het heeft gezegd: 'Ik ben het levende brood, dat uit de hemel neergedaald is; als iemand van dit brood eet, zal hij leven in eeuwigheid. En het brood dat Ik geven zal, is Mijn vlees, dat Ik geven zal voor het leven van de wereld' (Johannes 6: 51). In Bethlehem, in het Broodhuis, lag Hij in een voerbak, als voedsel voor de wereld.

En daar, in Bethlehem, werd Hij geboren als de Bron van levend water voor de wereld. Hij zegt het, we hoorden het aan het begin van de dienst: 'Wie drinkt van het water dat Ik hem zal geven, zal in eeuwigheid geen dorst meer krijgen. Maar het water dat Ik hem zal geven, zal in hem een bron worden van water dat opwelt tot in het eeuwige leven.'

Die uitnodiging van de Here Jezus, die blijft overeind, voor alle mensen, in alle generaties. Openbaring 22: 17: 'En de Geest en de bruid zeggen: Kom! En laat hij die het hoort, zeggen: Kom! En laat hij die dorst heeft, komen; en laat hij die wil, het water des levens nemen, voor niets.'

En het gaat zélf nog verder! Want de Here Jezus belooft nog meer. Als je zelf gedronken hebt van die bron, van het levende water dat Hij geeft, dan zal dat water door jou heen gaan stromen, dan word jij, op jouw beurt, weer een bron van levend water voor anderen. Jezus zegt dat in Johannes 7: 37-38: 'Als iemand dorst heeft, laat hij tot Mij komen en drinken. Wie in Mij gelooft, zoals de Schrift zegt: Stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien.' En Johannes schrijft erbij: 'En dit zei Hij over de Geest, Die zij die in Hem geloven, ontvangen zouden; want de Heilige Geest was er nog niet, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was.' Is het niet onvoorstelbaar? Dit is jouw Heiland! Om jouw diepste verlangen te vervullen, om jou levend water te kunnen geven, offerde Hij Zichzelf op. Hij liet Zich daarvoor kruisigen en doden. Maar Hij deed het, want Hij wilde - koste wat het kost! - dat jijzelf van dat levende water zou kunnen drinken, en dat jij weer een bron van levend water zou worden voor anderen. Zoveel liefde heeft Hij voor jou, voor mij, voor ons...

In de Middeleeuwen was er een monnik, die op een zondagavond in de kerk van het klooster zou preken over de liefde van God. Zo had hij het aangekondigd. 'Mijn preek zal zondagavond alléén

maar gaan over de liefde van God.' Toen het buiten ging schemeren, kwamen de monniken de kloosterkerk binnen. Door de gebrandschilderde ramen kwam nog maar een flauw avondlicht naar binnen. In de donkere kerk pakte de monnik een kaars, op een lange standaard. Hij liep ermee naar het beeld van Christus aan het kruis. Eerst hield hij de kaars lange tijd bij de doornenkroon op het hoofd van Jezus. Toen hield hij het licht bij de twee doorboorde handen van Jezus, met daarin de spijkers. Vervolgens hield hij de kaars bij de wond in de zij van Jezus. Daarna blies hij de kaars uit en liep weg. Er hoefde niets meer gezegd te worden. De

boodschap was duidelijk.

De liefde van God... Vandaag mochten we die proeven. Houd het vast in de tijd die komt. Aanbid Hem, het Kind van Bethlehem. Brood uit de hemel. Bron van levend water. Uit Hem vloeit louter zegen. Amen.

